

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, Fóiea una data pe septembra, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoria. Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 90.

Brasovu, 14. Noembre 1862.

Anulu XXV.

MONARCH'I AUSTRIACA.

Sciri oficiose.

Ordinatiunea ministeriului de finantia

cu valóre pentru tóte tierile de coróna,
(cuprinsa in bucat'a XXXVII a t. l. imp. sub Nr. 81
cu datu 18. Noembre 1862.)

Radicarea aruncaturei de $\frac{1}{2}$ cr. la vinderea cuvertelor de scisorí timbrate.

Spre a castigà mai mare trecere la cuvertele de scisorí timbrate, care dau o securitate deplina in contra feliuritelor prevaricatiuni, dela prim'a Dec. 1862 incolo se opresce luarea de $\frac{1}{2}$ cr. de cuverta cá ecuivalentu pentru spesele facerii, care se insumà pentru erariu.

Cumparatorii de cuverte timbrate au a depune dar' numai pretiulu timbrului incependu din diu'a acésta incolo, si oficiele postali inca voru insumá numai atata pentru erariu.

Se mai publica o incunoscintiare dela directiunea fin. c. r. din Sibiu din 23/10. pentru tóte comunele contribuente, comunele besericesci, fundatiuni si beneficie si pentru persoanele indreptatite de a trage folosete vreunui beneficiu, care sunt indatorate a depune ~~o~~ tacsa de ecuivalentu, in care se admonedia ~~eci eu~~ restantia dela 1. Noembre 1860 a'si depurá datori'a, déca vréu se incungiure esecutiunea; si oficiele de contributiune voru cuietá sumele depurate pana a nu se fi datu afara col'a noua de solvitiune.

Impartirea

Transilvaniei si organisatiunea ei.

I. Acestea cestiuni inca sunt din acele fórte vechi, care inse remanu totu noua, pentruca nu siau luatu niciodata deslegarea loru definitiva si indestulatóre. Tocma pentru acésta noi carii amu mai luatu acestu obieptu si cu alte ocasiuni in desbatere, ne rentórcemu earasi la dinsulu, si credemu ca cu acésta nu facemu vreunu lucru de prisosu.

Impartirea Transilvaniei asiá cumu a fostu aceeasi pana la a. 1848 si precumu s'a restauratu dela 1861 incóce este fórte rea, fórte ingreunatóre de administratiune si casinatóre de unele spese, care s'ar potea intrebuintá spre scopuri multu mai folositóre. Comitate de cate 150 pana la 200 mii si earasi altele de cate 30 pana la 80 mii; scaune secuesci si sasesci de cate 100 mii si earasi numai de cate 15—20 mii suflete; — comitatu cumu este alu Albei de susu, constatoru din 13 oáse séu insule respondite printre sasime si secuime pana la miediunele Principatelor romanesci; comitate cá Turd'a si Doboc'a, care se intindu dealungulu tierii cá si nisce forme de balauri ce se arata in nuori; orásiele ticalóse séu tocma si unele sate scutite si scóse de sub jurisdictiunea organeloru administrative ale comitatului — mai aratatine roguve in tóta Europ'a unu singuru exemplu de o impartire atat'a de órba precum este acésta.

Cativa istorici isi batura capulu cá se afle tóte acele cause care voru fi conlucratu din vechime, cá Ardealulu se devină impartit uasi precumu ilu vedemu;

pana acumu inse nisi unulu nu a fostu in stare de a scóte la mijlocu cause indestulatóre. Intr'aceea pana candu istoricu isi petreceea vieti'a loru inghitiendu pulberea bibliotecelor si archiveloru vechi, marele Josifu II. convinsu despre scaderile si stricatiunile cate purcedu din vechea impartire si organisatiune, care nu e intemeiéta nisi pe miediune firesci, nisi pe tienuturi multu puçinu de aceeasi marime, nisi pe unu numaru proportionatu de locuitori, nisi pe diversitatea natiunilor, prin prean. rescriptu din 1784 demandà a se imparti Transilvani'a intréga in unuspredice comitate mari, fara nisi o respectare a vechei imparielii, nisi a natiunilor privilegiate.

Acésta impariéla inse, carea precumu se exprima unulu dintre membrii guvernului absolutu, dà in capu la atatea legi antidiluviane si la privilegiile cele ruginete ale celor trei natiuni predomnitóre, magiari, se cui si sasi, nu s'a potutu tiené decatu numai pana la mórtea acelui monarchu petrunsu de santieni'a drepturilor omenesci pentru tóte clasele, nationalitatile si confesiunile. Asiá dela 1790 inainte drepturile istorice, adica privilegiile asupritóre fusera earasi respectate si restaurate intru tóta flórea si valórea loru pana la 1848.

In a. 1791 romanii ardeleni cerura dela suveranu si dieta intre altele si aceea, cá tiér'a se se impartia din nou si încă pre catu se pôta cu respectarea nationalitatilor, cá asiá fiacare dintre cele trei limbi si natiuni se'si aiba precum dicem, municipiile loru, si prin acele o sfera propria de activitate si desvoltare nationala (buna óra tocma cá si in Elveti'a); ci rogamintea romanilor fù delaturata atunci cá si oricandu altadata.

Intre anii 1837 si 1847 veni abia si diet'a Ardealului la cunoscintia, ca tiér'a nostra aru fi intru adeveru fórte reu impartita; deci spre a se pregatí proiectulu unei imparielii noua, se concrediú si acésta cestiune unei comisiuni séu precumu sé numia la noi, deputatiuni regnicolare, carea inse pana in óra de facia nu facú nimicu. Si cumu era óre se si pôta face o asemenea comisiune celu mai micu pasu in acésta privintia, pe catu timpu privilegiile cele mai diferite si mai tragicomice i se lungea pretutindeni in drumu? Nu cumva caricatur'a de comitatu a Albei de susu era se o alature care pe unde se aflá mai aprópe, la sasime, la secuime séu la vreunu altu comitatu "nemesiesc"? Ei, dara proprietarii iobagiloru ar fi protestatu. Séu se fia scosu pe o multime mare de romani de sub jurisdictiunea sasiloru? Ei, dara atunci cateva scaune sasesci nu s'aru fi potutu tiené nisi o luna de dile, din cauza ca sasii numai de sine fara romani nu era nisi decumu in stare de a portá spesele administratiunii si anume a plati lefile direpte si indirepte. Se se fia rotunditü si cateva comitate ori districte séu scaune romanesci? O ho, a trecutu de multu timpulu enesiateloru romanesci si Ardealulu nu mai avea nisi o trebuintia de bratiele romaniloru in contra turciloru, cá in dilele cele demne de o eterna memoria ale lui Ioanu Corvinu (1430—1456).

Prin urmare impariéla si tóta organisatiunea tiei a remasu si dupa acelea vreo cateva diete totu precum o vedem restaurata dela 1861 incóce, cu acea singura diferintia numai, cumuca Zarandu, Solnocu, Crasna, Ce-

tate de pétra s'au incorporat la Ungari'a, pentru că precum dicea cineva, în totu casulu se remana in Transilvania propria mai puçinu elementu romanescu in comparatiune cu celu magiaro-secuiescu si cu celu sasescu; — unu scopu acesta, carele intru adeveru s'a si ajunsu binisioru, pentru că dupa numeratur'a din 1857 in aceea patru tienuturi incorporate sunt 202,789 romani *); prin urmare cu atati au remasu mai puçini in Ardealu, ceea ce inse in analis'a din urma nu supara nimicu indata ce vomu presupune, cumuca ei si in Ungari'a totu romani voru remané, buni patrioți, inse si buni romani, despre cari se nu se pôta dice: Nos numero sumus et fruges consumere nati. —

Dupa total'a calcare a revolutiunii tramsu fiindu gen. Bar. Lud. Wohlgemuth in calitate de Gubernatoru civilu si militariu prin proclamatiunea sa din 21. Sept. 1849 si cu privire ca tiér'a sta sub legea martiale, aceeasi se imparti in si e se districte militare, in a caroru frunte stá cate unu comandantu militariu de districtu, eara alaturea cu acesta cate unu comisariu civilu de districtu, eara subordinatii acestora erá comisarii si subcomisarii de cercuri, in care se subimpartisera districtele. Acestea organe era chiamate a inguiji pentru administratiunea politica a tierii; numai dela 1852 inainte li s'a datu prin preanaltru decretu din 25. Febr. alu aceliasi inca si o sfera de activitate judecatorésca, inse numai transitoria; eara pentru procesele criminale in 20. Noembre 1849 s'au intocmitu cateva tribunale asiá numite intermale, earu mai tardiu prin publicatiunea guberniale din 28. Aprile 1850 s'au asiediatu cele siese tribunale criminale provisorii.

La acésta impariéla, care fu cea dintieia dupa revolutiune, se respeptasera in catuva elementele nationale. Numai asiá numitulu Sachsenland care apucase a se vîrî si in constitutiunea octroata la 4. Mart. 1849 remasese sub comitele sassescu br. Fr. Salmen si cu toti functionarii sei municipali politici si judecatoresci. Ci in lunile dinteiul ale gubernatorului Schwarzenberg se dete si Sachsenlandulu preste capu si tiéra tota se imparti din nou fara nici o respeptare a nationalitatilor in 10 districte mari si 79 de cercuri politice. Acésta imparitre se numi cea definitiva si tienú pana in Aprile 1861. Organisatiunea numita definitiva, introdusa de catra regimulu absolutu cu tóte folosele si scaderile ei este cititoriloru in memoria multu mai prospeta decatu că se avemu trebuintia de a le enumera mai pre largu aici. Totusi fiinduca scopulu este a dă ocasiune si cititoriloru mai puçinu deprinsi in afaceri de acestea, că se traga paralela si se'si formeze singuri judecata despre ambele impariéli, adica cea vechia ardeléna si cea noua austriaca, dati se aruncamu si aici cateva observatiuni.

Noi in organisatiunea politica introdusa de regimulu absolutu amu intielesu prea bine ce sunt asiá numitele Cercuri — Bezirke cu pretorii si cu adjunctii loru, nici odata inse n'am potuta pricope ce sunt cele 10 Districte — Kreise, cu 10 Kreishauptleute si cu totu personalulu loru, si leamu tienutu totudeuna de nisce functiuni care potea lipsi cu totulu din tiéra. Se se fia despartit la cercuri ramur'a politica de cea judecatorésca, se se fia pusu capii cercuriloru in calitatea loru de administratori politici in reportu deadreptulu cu guberniulu; se fia avutu asiá numitii fosti adjuncti atributiuni judecatoresci cu totulu independinti de administratori, si poporimea nu ar fi avutu atatea cause de a se vaieră, cumuca cu tóta multimea functionariloru li se administra dreptatea cu mare anevoia. Se se fia lasatu comuneloru cevasi mai multa autonomia, statutorita inse prin o lege comunala, buna ora cum fusese cea din 1849 (inse la 1851 delaturata), atunci Bezirkiloru inca le lipsia amesteculu in tóte ameruntele si secururile oméniloru privati; ei ei avea a tiené de chica mai multa numai pe deregatorii comuneloru. In modulu acesta administratiunea se inlesnia si spesele inca se impuçină.

In catu pentru tribunalele judecatoresci se cuvine a martrisi in eugetu curatu, ca aceleasi au fostu multu mai bine organizate si au lucratu cu folosu mai mare decatu cele vechi ardeleneschi; eara scaderile ce s'au vediutu au purcesu mai multu din firea ordinei de procedura, carea prea era de totu pedanta, cumu si din lips'a cunoscerii limbiloru patrioticce la judecatorii straini.

*) Adica in Partes adnexae totalulu numeru alu locuitoriloru este 253,486, din care 202,789 romani, 35,488 magiari si 15,209 alte nationalitati. sum'a 253,486.

Lumea inse tiene un'a, ca administratiunea si judecat'a nemtiesca, cumu ii dice poporulu, a fostu prea preste mesta scumpa si piparata. Se vedemu in cifre.

(Va urma.)

Caus'a D. Sipotariu, asesoru de judecata din Doboca si strafereira lui o descrie „Const. Oest. Zeitung“ in Nr. 523 din 13. Noembre, intr'o corespondintia din Clusiu cu datu 8. Noembre sign. W. in modulu urmatoriu :

„Romanii nostri, cu tóte ca representantii loru leau eluptat mai deunadi in adunarile comitatense victorie nationale, inoa totu se mai afla reu dispusi si tare turburati din caus'a transferirei disciplinare a asesorului Sipotariu dela Doboca la Deesi, registrata mai eri in tóte jurnalele. Indreptarea publicata in „W. Z.“ n'a linisitu animele.

Diurnalele romane cernu caus'a acésta neintreruptu pe intrecute, si resultatulu resonamentelor loru e in fine, ca Sipotariu sta că prinosu, că jertfa aperarei limbei. Atata ei recunoscu, ca Sipotariu a potut gresi in contra disciplinei, ca parasi siedint'a unei pertractari finale, din cauza, ca acésta in contra instructiuniloru sustatórie erá se se pertracteze in limb'a maghiara, dovedindu, ca apucatur'a acésta nu pote ave locu: totusi, dupa judecat'a nationaliloru lui, calcarea planuita a instructiuniloru din partea presedintelui fú cu multu mai dechiarata si mai flagrantă, decatu, că chiaru acela, care constatà calcarea si in fapta o si impedecă, se fi meritatu strict'a penalitate pe cale sumaria, pe candu calcatoriulu instructiuniloru se facu scapatu usioru p'aci'ncolo. Deacea ei si aici sunt plecati a vedé earasi prigoniri nationale.

Sipotariu ad. se pretuesce de mai multi ani de unu barbatu dintre cei mai intieleginti si mai leali ai poporului. Elu nu numai in 25. Sept. a. c. ei si in anulu trecutu la tóte congregatiunile marcale ale comitatului Clusiu si Doboca si a doveditul alipirea sa la diplom'a si actele imper. intr'unu modu precatu de ghibaciu pe atata surprindetoriu; si cuventarile ce lea tienutu elu la atari ocasiuni au aflatu resunetu puternicu si preste marcele acestui comitatul in afara intre poporului romanu si i au castigatu amórea si stim'a natiunei sale. Meritele lui inse nu se tiermurescu numai pe campul politicu; activitatea ce a aretat elu impreuna cu judele primariu M. Bohetelu la redicarea institutiunei si a culturei poporului e renomita si cu lauda cunoscuta, si tocma acésta impregiurare e pentru o partita órecare din tiéra unu gimpe in ochiu.

Adunarea comisiunei comitatului Doboca din Septembre, precum scimu, aleso pe Sipotariu pentru trei posturi municipale, spre ai dovedi prin acésta tributulu recunoscintie si ai asecura remanerea in comitatul, si nu'si pote cineva intipui, cata consternare amari inimele representantiloru romani din comitatul, eandu in locu de dorit'a si asteptat'a intarire a alegerei lui vediura, ca s'a strafiteru. De acésta mesura ei pare reu in genere poporatiunei romane de pe totu loculu. Ea se mira, ca gubernulu, care orcumu provoca energiosa pasire a conduceriloru romani in favórea politicei guberniului, de alta parte apoi, candu pasiescu cu energia si in favórea intereselor sale legale nationale — nu observa facia cu ei o mai mare crutiar! Poporulu de diosu, care nu este initiatu in secretele oficielor si in politie'a mai inalta, tiene inca si pana adi, ca chiaru purtarea politica — séu cu alte vorbe, — insusi cunoscutulu simtiementu austriacu a lui Sipotariu e caus'a transferirei lui la Deesi, si apoi din alta parte elu se intaresce in acésta creditia, din partea aceea ad. careia ei cadu bine la socotéla astufelui de crimpitie.“

Naseudenii inca au nevoia cu pretensiunile cele venjóse in privint'a limbei, de óra ce tabl'a r. pretinde si dela sedri'a acésta, in a carui giuru, dora in 44 de sate nu se afla unu singuru sufletu maghiaru, nu se audia cu anii unu singuru cuventu maghiaru, că acumu se'si faca tóte relatiunile in limb'a maghiara, provocanduse la resolutiunea imp. din 21. Dec. 1860 si la legea din 1846/7. — Am dori a primi in cunoscintia protocolulu comisiunei tienute de curundu, că se nu cumuva crédia publiculu din tacere, ca Naseudenii n'au lucratu nemica, ce ar poté animá si servi de mustra. — Certele cu comuuuele sase in caus'a paduriloru nu mai ieau capetu; apoi despre resultatulu activitatii comisiunei pentru regularea referintelor de proprietate inca astépta publiculu a fi informatu, pentru in politica se facu incheeri si dela singularitatii la nniversalitati, cu tóte, ca filosof'a nu o concede acésta. —

Dintr'o corespondintia din Osiorheiu cu semnalulu cruciei in „S. B.“ Nro 233 vedemu, cumuca depunerea juramentului D. asesoru de tabl'a reg. G. Romanu in urm'a decretarei cancelariei aulice, urmata la recursulu D. Romanu, se facu in

septeman'a trecută în limb'a maghiara. — Nu se scia, cate comunitati au reesitu ou estorcerea recunoșcerii limbei materne, eaci celea indiferente cu buna séma 'si voru musicá limb'a, ori catu de scurta a fostu ea pana acumu. —

Dela Orastia ne aduce „H. Z.“ o descriere circumstantiala a unei bune primiri, ce avú comitele natiunei sasesci D. Conrad Schmidt, unde se aflá in 14., 15. si 16. Intre celalte dice: ca in 16. dominá o incordare mare si o pre'n-grigire, fiinduca éra de a se tiené sesiune de magistratu si comunitate, se se resolvedie multe petitiuni. „Lucrulu merge cu infocare, dice „H. Z.“ Petitiuni nedrepte si nelegale (limb'a oficiala romana, ocuparea posturilor de oficia cardinale cu romani si cantilen'a cea vechia (ad. doin'a —) despre a pasari nesuferibile, cantata de preotulu romanescu din Cud-siru;) administratiunea manca, si aflagatore; marirea salarilor si gingasi'a colisiune a doi doctori, dintre cari unulu se redimá pe denumirea s'a suptu guvernulu imp. si celalaltu pe o noua denumire.“ Tóte acestea asteptá resolutiune cá unu nodu gordianu dice „H. Z.“ adaugundu, ca D. comesu, cu acésta occ. au taiatn deodata ghemulu celu inoalcit u sabi'a prudentiei si a legalitatei, scapandu nauit'a cea clatinata din valurile ce o impresurá scl. — Din referad'a acésta apocaliptica ni se maresce curiositatea spre a fi informati despre deslegarea susunumitului nodu si ne pune la mirare si aceea, ca fara a cettí si numele judeului r. D. de Domzsa se dede presidiulu judeului seaun. D. Nagy, fiinduoa alegerea oficialilor magistratuali dupa lege numai la fiacare alu doilea anu sear poté luá inainte. — Óre se afla legea acésta in actele imp. din 20. Oct. 1860? — Está e altu nodu gordianu, óre cum se va deslegá, candu? si cu ce sabia? —

Drumu de feru. Totu „H. Z.“ serie, ca i se impartasiesce din parte bine informata, cumuca capitalulu receputu pentru cladirea drumului de feru Aradu-Turnu-rosiu, s'a si subscrisu pe deplinu.

A i u d u 8. Nov. Acet orasiu fu impreuna cu locuitori unguini fruntasi din impregiurulu lui martoru alu unei solenitati intreite nationale si confisionale. In acésta dí adica s'a restaurat u dupa o intrecurmare silita de 13 ani seminariulu teologicu alu reformatilor, facultatea juridica, cum si trei catedre profesorale de facultate, si asiá gimnasiulu s'a re'nalitiat earasi la rangu de colegiu cu acea sperantia, cá dupa cativa ani se se prefaca in universitate, care apoi se fia cercetata de catra toti fiii Transilvaniei fara diferintia de nationalitate si confesiune....

Publiculu ungurescu erá adunatu la acésta solenitate intr'unu numeru insuflatoru de respectu, in catu sal'a cea mare a colegiului pe la 9 óre dim. erá plina indesuita de asculatori. In fruntea salei se vedea asiediatu portretulu principelui Gavriilu Betlen fundatorului acestui colegiu inainte cu mai multu de doua sute ani.

Pe la 9¹/₂ óre Ese. Sa D. comite Emericu Mikó, cá curatoru primariu alu colegiului, insocitu de episcopulu (superintendentu) intrà in sala intimipinatu de vivate si de musica; eara apoi ocupandu seaunulu de presiedinte intr'unu cuventu istoricu elaborat u tota art'a unui return de renume, descrise töte prefacerile si fatalitatile prin care au trecutu de ani 200 colegiulu si orasiulu. Acesta fu cuventulu de instalatiune. Dupa aceea urmara cuventarile profesorilor, si a-nume a lui Gazda Jozsef de teologia, a lui Gyarmathi Samuel de drepturi, a lui P. Szatmári Károly de istoria, care doua cuvinte din urma fusera priimite cu Eljen sgomotose, — apoi alu rectorului profesoru Kasza Daniel si alu profesorului Sándor Domokos in numele tinerimii.

Insemnamu ca anume unguini reformati din Ardealu au pusu totudeann'a mare temeu pe esercitii oratorice, spre care scopu se si folosescu de multe ocasiuni, pentru care si au oratori relative mai buni de catu alte confesiuni; atata numai, ca unii tienu cuvinte prea peste mesura lungi. — In aceeasi dí comitele Mikó dete o masa de 100 persone, eara sér'a fusera serenade cu conductu de facle.

AUSTRIA. Vien'a, 16. Oct Cu bucuria iau pén'a, se insciintezu pre onoratulu publicu romanu despre frumós'a solemnitate ce o serbà regimentulu nostru imperatulu Ale sandru alu doilea de infanteria, in lun'a lui Sept. a. c. cá se véda si se-se mandréasca parintii si consangenii nostrii cu sentimintele nationali, de carii sunt inflacarate piepturile filor si fratilor loru in departare.

Camu in lun'a lui lulu ni se dede de soire, cá sub de cursulu stationarei regimentului nostru, este orinduitu de a merge in Lager pe o luna de dile lenga Orasulu Wimpassing, doue statiuni dela Vien'a, unde fiindu ertatu fiacarei limbi dintre ostasi a se produce ou cantarile si jocurile sale nationale, ne folosiramu si noi ostasi romani de acésta ocasiune, ca se ne producemu in strabunele jocuri, si frumósele hori nationale; solemnitatea s'a intemplatu in 5 si 18 Sept. a. c. precumt urmédia:

: Imbracandune in costumulu nationalu, in camasia alba aternatóre pana din susu de genunchi, preste midiulocu unu brúu frumosu, la grumadi cate o maramă alba, pe capu ca ciul'a lui Mihaiu eroul, infrumseatiata cu tricolorulu nostru, si ou colorulu nemtiescu, tienuramu in mana cate unu buchetu de flori de tota colórea si altulu in briu. Subscrisulu cá Corporalu si comandantul celorlalti, imprumutandu spada dela unu ofieiru i-am condus la loculu destinat, infinti'a de facia a Domnului Generalu Schwartz cavaleru, incepuram cautecele: „Audi buciumu“ s. c. Dupa care urmara: „Ranitu in resbóie soldatulu cadiuse.“ Eu avému o data drépta bogatia „Salta Romane plinu de mandria.“ Ah! sabi'a lui Trajanu, si finiramu cu „Dómne tiene si protege patri'a s. c. — Dupa aceea subscrisulu tienu o cuventare scurta si intreba pe ostasi: fratilor romani! Vreti voi din tota anim'a se dici se traiésca bunulu nostru imperatu? se traiésca resuna din töte partile! Asemenea inaltiaramu entusiastice vivate pentru gratiós'a nostra imperatéra Elisabet'a, pentru D. generariu, si pentru ceialalti Domni oficieri ai nostri. Dupa aceea Dlu generalu reponendu siepc'a josu- ne respunse in limb'a, in limb'a romana — cuvintele urmatore: „Se traiti voi fratilor romani! Eu amu cetitu numele vostru in multe carti istorice, si amu vediutu ca ati fostu totudeun'a bravi. Me bucuru, ca si voi semenati stramosilor vostrii, si se sciti ca acestea töte le voiu arata Maiestatea Sale, cate ati facutu din partea vóstra.“ —

Acumu ne compuseram 24 de insi in doue glede; in cea dintai erau, carii sciau a canta si a jucá „Romanulu“ a doua gleda o formara feiori carii sciau a jucá jocuri populare. Apoi ducundu doi diplasi midiuloculu nostru, si incepundu se dica „Romanulu“ incepuram a jucá, avendu si pinteni de jocu, si facuram töte 14 figure. Domnulu Generalu si alti Domni insemnati, din randulu militariu si din celu civilu, isi pasceau cu multa desfatare ochii; le placura fórte dantiurile nostra si diseia, ca sunt sanatose, si frumóse.

In 18. Septembre a. c. avuram fericirea de a salutá pre Maiestatea Sa in midiulocu nostru, cu care ocasiune repetiram eara horele amintite mai susu, candu eram in o indepartare camu de 7 pana in 8 pasi de Maiestatea Sa, atunci resuna aerulu de intonarile nostra: se traiésca imperatulu! in urma finiramu cu cantarea imnului popularu. —

Asia sea serbatu acésta dí pentru noi atatu de dorita si credu ca pretiuitulu nostru organu: „Telegrafulu Romanu“ va primi scirea acésta in colónele sale cá dovada, ca si noi soldatii suntemu mandri cu nationalitatea nostra romana si ca si soldatulu este stimat u mai marii sei, candu isi pazi esce credinti'a si are purtare buna. Th. Gritt. (T. R.)

Chronica esterna.

ITALIA. Taurinu, 21. Noembre. Scirile telegrafice despre parlamentulu Italieei nu ne aducu nici unu extractu din Mesagiulu regescu; din care se potemu judeca despre evenualele porniri, regresari reactionare, vietia seu perioul pentru viitorulu Italiei. — Din 18. Noembre nótpea se stracurá unu telegramu in „Botschafter“, care anuncia, ca Ratazzi a depusu documentele privitorie la caus'a romana pe mas'a causei deputatilor si cerendu Buoncampagni a interpela despre politic'a min., Ratazzi dice, ca i va respunde. De aici numai scimu alta, decatu, ca in séra din 20. Noem. Buoncampagni, cá conduceatoriulu majoritatei, a interpelatu, seu provocat la respondere pe ministeriu: pentruca n'a impedecat de timpuriu inarmarile lui Garibaldi; pentruca nu s'a conchiamatu parlamentulu indata dupa afer'a dela Asprumunte? amnesti'a de ce s'a amanatu atatu de tare, si starea de asedia earasi? Pentruce a urmatu elu asia neconditionat influintiei Franciei delaturandu pe ceea a Angliei si in urma constatéza cá ministeriulu nu posede auctoritatea de lipsa in tiéra si nu representéza maioritatea.

Mordini din stanga dechiiara prinderea deputatilor (in afer'a garibaldiana) de nelegala si demisionarea ministerului neconditionat de lipsa pentru scaparea Italiei. Si in 21 se continuara acestea desbateri si Masari din opositiunea dreptei 'si arata parerea de reu despre preoaria stare a provincielor neapolitane. Boggio apera ministerulu. Alegerile din Sicilia facute suptu stare a de a sedia se anulara; prin urmare gubernulu trebue se se afle in strintore. „Discusione“ scrie, cumca deca camer'a va da lui Ratazzi votu de neincredere, ea se va desface. Atata e totu ce strabat din parlamentu. Pe calea privata soisa inse sciri, ca Itali'a nici odata n'a aratatu atata cordare si intetire, pentru provisionari cu armaturi, ca tocma acumu, astfelui in catu trebue se dicemu, ca Itali'a se afla silita a incepe unu resboiu mare, mare, ori vrea vreo resturnatura de statu; pentruca intetiesce numai la S. Etienne in Franca fabricarea de 200 mii pesci si in Belgia alte mai multe, afara de ceea ce se fabrica in arsenalele tieri forta resufletu. — De acestea se lucra in Itali'a, pe candu in Ungari'a se incorda partitele a se impaciui cu gubernulu. —

TIÉR'A ROMANÉSCA. Bucuresci 7/19. Brumariu. Adunarea n'a pututu tiene nici astazi siedintia din caus'a lipsei numerului deputatilor ceruti de regulamentu de a fi priimiti.

Guvernulu a ordonatu a se da cai de poste dloru deputati; si la aceasta seire toti se intreba: daca era bine se dea deputatilor cai de poste, pentru ce n'a datu d'acumu 15 dile acesta ordina? si daca nu este bine, pentru ce a datu acum? Pentru ce aceste cernerii? si la care capetu ajungu cei cari cernu mereu in locu d'asi frementa? Dar', dico unii, ce poate face guvernulu, candu n'are unu proiectu de lege prin care se fia autorisatu a da cai de poste deputatilor? si la aceasta noi repetim cele de susu: de ce a facutu acumu ceea ce acumu 15 dile n'a voitutu a face? si se ne mai permitia guvernulu alu intrebata daca are o lege votata de camera prin care a fostu autorisatu a cumpar cas'a dlui Forescu si a domnei Shina din Buzeu, gradin'a dlui Pencovici, si pentru multe alte cheltuieli ce a facutu si face? si daca n'are bani pentru ce este economu la teritie si risipitoru la faina?

Monitoriulu publica unu reportu alu dlui ministru alu justitiei, in care s'arata mai multe abateri ale tribunalului din Teleormanu, si conchide prin destituirea membrilor, a presedintelui si a procuratorului acelui tribunale. Scimu ca sunt poate mai doue lune de candu onorabilele revisori alu ministerului d. Cretiescu a reportatul dlui ministru despre calcariile de lege a le tribunalului din Teleormanu si de candu toti asteptam ca d. ministru se dea in judecata pe cei cari sunt dovediti ca au calcatu legile. In sfarsitu, dupa lunga asteptare, d. ministru binevoi ai departa numai, lasandu ca pentru calcarea legilor se i pedepsescu cugetulu loru. Aceasta purtare a dlui ministru este crestineasca si cauta se ne multiemiu si p'atata. Crestinatarea inse nu ne opresce da dice ca cu modulu acesta nu credem ca vomu ajunge curindu la respectarea legilor, si d'aceea aducem aminte dlui ministru latinesculu invatiamentu ce ne a datu dn. procuratoru alu curtieri criminale: „Dura lex“ etc. „R.“

Bucuresci 10/22. Noembre. Ne grabim a publica a 2-a parte dintr'o corespondinta cu datul de susu. „Absentatiunea momentana a deputatilor se esploa, dupa aretarile multoru deputati, prin o obosela, unu desgustu atribuite sterilitatii sesiunilor precedente. Se spera cu toate aceste, ca camer'a va fi astazi in numaru cerutu, adica ca diumatatea din membrii sei voru fi presinti.

Grati'a activitatii desfasiurate de principele Cantacusino in administratiunea finantelor guvernulu va fi in stare de a prezenta pentru prim'a ora de multi ani, unu budgetu regulat care, dupa informatiunile mele va fi orecumu echilibrat fara argumentarea notabila a sarcinelor contributorilor. Resultatul acesta va parer forte multumitoru, deca voiesce cineva a se gindi bine, ca resursele au remasu aceleasi, ca si in 1860, pe candu s'au creatu de 2 ani numerose servitie de cari urmeza neaperatu a avea ingrigire.

Armat'a a facutu mari progrese dela suirea pe tronu a principelui Alecsandru Ioan. Generalulu Florescu adjutat de misiunea militaria francesa, a contribuitu multu mai cu sema la reorganisarea si instructiunea sa. Pre catu a potutu cineva judeca dupa revista ce a avutu locu la Colintina si dupa manoperile la cari am asistat pe campulu dela Banesca, armata este in stare a executat marile esercitii de linie cu o precisiune vrednica de insemnat. Trupele au castigat in disciplina, si spiritul loru este escelentu. Tienerea trupelor se ameliora in toate dilele; peste puçinu ea va fi es-

lenta, gratia unei mesuri luate de ministerulu precedentu de resbelu, generalulu J. Ghica, care a incredintat echipamentul armatei casei Godillot din Parisu, furnisiorulu generalu armatei francese.

Ponderi'a si capsuleri'a functioneaza cu activitate; ele s'au instalat de unu oficeru belgianu D. Boulenger. Se organizaza asemenea flotila pe Dunare.

Trupele dupa intrarea loru in casarme, au primitu visita Inaltomei sale. Principele Domnitoru a cercetat cu luare a minte cele mai mici amenunte ale vietiei soldatului si s'a informatu dela multi dintr'insii despre trebuinatile loru.

Inaltomea sa a visitat inca totu acumu de curendu orte lu prefecturei politiei, si inchisorile, si s'a convinsu ca prescriptiunile legale erau respectate.

Ca completare a dovedilor numerose despre solicitudinea sa catra armata, Principele a otarit fundatiunea unei case de invalidi pentru militarii isbiti de accidente sau atinsi de slabitiuni contractate in servitiulu statului.

Inaltomea Sa Principele Domnitoru dorindu a contribui la aceasta opera a binevoitu a tramite Dlui Ministru, o suma de 300 galbeni din cesta sa particularia, specificandu ca aceasta suma se se intrebuinteze pentru cumparatorea serviciului de masa a invalidilor.

Principele Alecsandru Ioan a hotarit asemenea fundatiunea unei case de retragere pentru invalidii civili. Spre acestu finit, elu a ordonat reinceperea lucrarilor parasite de multu a spitalului de la Colintina; constructiunile au inaintat cu multa activitate si acestu asiediamentu va pute fi terminat in luna lu Maiu viitoru. —

O sententia a tribunalelor a condamnat pe Principele Bibesco-Brancoveanu a preda guvernului tote documentele relative la averile monastiresci dise brancoveani.

In dilele din urma s'a aruncat in orasiu unu numar de bilete purtandu aceste cuvinte: Unire, guvern constitutional, Principe strainu. Simtiementul publicu a respinsu aceasta manopera dupa dreptu cuventu blamata de toti omenii onesti. Intre unu Principe venit din strainetate, si unu Principe alesu inumanitate de concitatienii sei, alegerea natiunei romane nu poate fi indoirosa. Catre aceste exemplulu Greciei nu e facutu spre a incuragia nesce astfelui de imaginatii.

— Misicarile in portulu Galatii in dina de 26. Oct. a. 1862 in pretiulu productelor era: Grau ciacaru cualitate I, chila lei 160, grau carnau cualitate I, 150—168 lei; grau arnautu 225 lei; secara 125 lei, porumbu 128 13 lei; orzu 72 si 74 lei, cam asia, cu ceva mai puçin si in Bucuresci.

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a situ o brosura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se aproba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusiala de ani, greutate in gatu, plumin'a balosa, care intru casuri forte numerose, au liserat celu mai multumitoru resultat.

Acestu Sirupu lquerida indata dupa intrebuintarea d'anteiu avantajiosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magaresca, ajuta scoterea flegmei cei lipice inecacirosa, alina iritamentul in gutiegii si departea in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea de optica si scuipatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui S. P. Mailatu uniculu depositoriu.

Pretiulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

$\frac{1}{2}$ G. A. W. Mayer in Breslau. (Prusi'a).

Aproape de Brasiovu, lenga drumulu tieri si o fontane bogata, e de vendiare unu pamentu ingradit, comodu pentru intreprinderi industriarie. Se intreba la Nr. 235 in Brasiovu vechiu, utila lunga.

Cursurile la bursa in 24. Noemvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82 cr. v. a
Augsburg	—	—	121 " 25 "
London	—	—	121 " 90 "
Imprumutulu nationalu	—	—	82 " 80 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 " 50 "
Actiile bancului	—	—	789 " — "
" creditului	—	—	221 " 40 "